

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 2000-2001

19 april 2001

HANDELINGEN

COMMISSIEVERGADERING

COMMISSIE VOOR LEEFMILIEU, NATUURBEHOUD EN RUIMTELIJKE ORDENING

Vraag om uitleg van de heer Paul Wille tot mevrouw Vera Dua, Vlaams minister van Leefmilieu en Landbouw, over de regeling inzake de nullozing

Vraag om uitleg van de heer Jos Bex tot de heer Patrick Dewael, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaams minister van Financiën, Begroting, Buitenlands Beleid en Europese Aangelegenheden, over de bevoegdheidsverdeling met betrekking tot duurzame ontwikkeling en een samenwerkingsakkoord terzake

Vraag om uitleg van mevrouw Ann De Martelaer tot mevrouw Vera Dua, Vlaams minister van Leefmilieu en Landbouw, over de opvolgingscommissie Tessengerlo Chemie

Commissie voor Leefmilieu, Natuurbehoud en Ruimtelijke Ordening

Donderdag 19 april 2001

WAARNEMEND VOORZITTER : De heer Jef Van Looy

– *De vraag om uitleg wordt gehouden om 10.07 uur.*

Vraag om uitleg van de heer Paul Wille tot mevrouw Vera Dua, Vlaams minister van Leefmilieu en Landbouw, over de regeling inzake de nullozing

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer Wille tot mevrouw Dua, Vlaams minister van Leefmilieu en Landbouw, over de regeling inzake de nullozing.

De heer Wille heeft het woord.

De heer Paul Wille : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, collega's, mijn vraag heeft te maken met de bescherming van de oppervlaktewateren tegen verontreiniging en de daarop betrekking hebbende wet van 1971. Een heffingsplichtige die door investeringen tot een nullozing van afvalwater komt op 1 januari van het jaar voorafgaand aan het heffingsjaar, dient slechts een minimumbedrag aan heffing te betalen. Om hiervan te genieten moet hij een dossier hebben, en mag hij op 1 januari van het jaar voorafgaand aan het heffingsjaar niet beschikken over een milieu- of lozingsvergunning die hem toelaat ander afvalwater dan normaal huisafvalwater te lozen. Indien de VMM echter beschikt over gegevens omtrent enige lozing, wordt de heffing bepaald conform de bepalingen van artikel 35 quinquies of septies van de wet van 1971.

Er is hier toch wel een probleem aangezien niet als dusdanig erkende nullozers gelijk worden gesteld met lozers. Dit is onvoorstelbaar maar waar. Gelet op de onmogelijkheid om meet- en bemonsteringsresultaten te verkrijgen bij gebrek aan daadwerkelijke lozingen, kunnen ze bovendien geen keuze meer maken tussen de twee berekeningsmethoden van artikel 35 quinquies en septies. Het gevolg

hiervan is dat een feitelijke doch niet erkende nullozer die in de jaren voorafgaand aan het eerste jaar van feitelijke nullozing dankzij de investeringen zijn heffing stelselmatig zag verminderen, en logischerwijze dan ook opteerde voor de uitgebreide berekeningsmethode, plotseling wordt geconfronteerd met een zeer hoge heffing die berekend wordt op basis van de omzettingscoëfficiënt waarin men juist geen rekening houdt met de hoeveelheid of de kwaliteit van het water dat men loost, maar wel met het waterverbruik.

Mevrouw de minister, bij gebrek aan een wettelijke regeling worden de tegen deze absurde situatie ingediende bezwaren altijd door de VMM verworpen. Bent u op de hoogte van dit probleem ? Wat is uw mening hierover ? Zult u initiatieven nemen om iets aan dit probleem te verhelpen ? Zo ja, welke en wanneer ? Zo neen, waarom niet ?

De voorzitter : Minister Dua heeft het woord.

Minister Vera Dua : Mijnheer de voorzitter, collega's, het gaat hier inderdaad om een probleem dat gesitueerd is binnen een wettelijk kader. Ik zal dan ook starten met een schets van dat wettelijk kader.

Grootverbruikers zijn heffingsplichtigen met een gefactureerd waterverbruik van minstens 500 kubieke meter per jaar of heffingsplichtigen die beschikken over een eigen waterwinning met een getotaliseerd nominaal pompvermogen van minstens 5 kubieke meter per uur. Voor die grootverbruikers zijn in de wet twee methodes opgenomen voor het berekenen van de heffing : de uitgebreide berekeningsmethode op basis van meet- en bemonsteringsresultaten van het geloosde afvalwater en de vereenvoudigde berekeningsmethode op basis van omzettingscoëfficiënten.

De heffingsplichtige kan zelf beslissen op welke manier zijn heffing wordt berekend. Hij kan zijn heffing laten berekenen op basis van het forfaitaire

Dua

systeem dat gebruik maakt van sectorgebonden omzettingcoëfficiënten, waarbij het aantal kubieke meter verbruikt water in het jaar voorafgaand aan het heffingsjaar in de meeste gevallen de grondslag vormt. Voor een aantal sectoren worden productiegegevens gebruikt als basis voor de berekening van de vervuilingsgraad verbonden aan de zuurstofbindende polluenten.

Daarnaast beschikt de heffingsplichtige ook over de mogelijkheid zijn heffing te laten berekenen op basis van reële meet- en bemonsteringsresultaten van het geloosde afvalwater. Voor deze berekeningsmethode is de heffingsgrondslag de werkelijk gemeten verontreiniging in het geloosde afvalwater gekoppeld aan de werkelijk geloosde hoeveelheid afvalwater. Indien hij voor deze berekeningsmethode kiest, moet hij zelf zorgen voor geldige meet- en bemonsteringsresultaten van het geloosde afvalwater waarmee hij de kwaliteit en de kwantiteit van dit afvalwater aantoont.

Wanneer uit het productieproces geen afvalwater geloosd wordt, moet het bedrijf slechts de minimumheffing betalen indien ook nog aan de volgende wettelijk bepaalde voorwaarden voldaan wordt. De totale niet-lozing van afvalwater uit het productieproces moet een feit zijn op 1 januari van het jaar voorafgaand aan het heffingsjaar. Tijdens het jaar voorafgaand aan het heffingsjaar mag geen lozing van afvalwater afkomstig uit het productieproces door de bevoegde administratie worden vastgesteld. Het bedrijf moet een erkend milieudeskundige aanstellen om een dossier op te maken waaruit de niet-lozing blijkt, en het bedrijf moet dit dossier bij de aangifte voegen. Het bedrijf mag op 1 januari van het jaar voorafgaand aan het heffingsjaar niet over een milieu- of lozingsvergunning beschikken die toelating geeft tot het lozen van ander afvalwater dan normaal huisafvalwater.

Indien de heffingsplichtige geen rapport van een erkend milieudeskundige kan voorleggen waaruit de totale nullozing blijkt, wordt de heffing berekend op basis van de uitgebreide berekeningsmethode of op basis van de forfaitaire methode. Om het nullozersstatuut te krijgen, moet de heffingsplichtige immers aan de hand van een extern document kunnen aantonen dat er geen afvalwater uit het productieproces geloosd wordt. Dit is volgens de VMM een absolute voorwaarde om in aanmerking te kunnen komen voor dat nullozersstatuut.

Bedrijven die niet in aanmerking komen voor het nullozersstatuut omdat ze nog een beperkte hoe-

veelheid afvalwater lozen, kunnen toch aanspraak maken op dit statuut op voorwaarde dat ze hun afvalwater volledig laten ophalen door een erkend verwerker, en aldus zelf geen afvalwater lozen. In deze gevallen veronderstel ik dat het over zeer kleine hoeveelheden afvalwater gaat. Ik geef wel toe dat dit enigszins een kafkaïaanse situatie is. Hoe dan ook, dit is de enige manier om aan dit probleem tegemoet te komen.

Het is moeilijk om in te schatten in hoeverre het hier gaat om een structureel en vaak voorkomend probleem dan wel om een individueel geval waarbij er iets is misgelopen. Misschien is het mogelijk dat men vergeten heeft om door een milieudeskundige een rapport te laten opstellen. Als het om een structureel probleem gaat, ben ik bereid om te onderzoeken of er eventueel een decretale oplossing mogelijk is, zonder dat uiteraard afbreuk wordt gedaan aan de basisfilosofie dat een juiste heffing moet worden betaald in verhouding tot de graad van vervuiling. Ook zal ik het probleem opnieuw signaleren aan de diensten en zal ik vragen of zij een mogelijkheid zien om op een of andere manier een oplossing te vinden.

De voorzitter : De heer Wille heeft het woord.

De heer Paul Wille : Mevrouw de minister, ik dank u voor uw antwoord. Ik wil duidelijk stellen dat het hier niet over één individueel geval gaat. Anders zouden immers slechts weinig mensen een inspanning leveren om de investeringen te doen om nullozer te worden. Wie geen nullozer is, betaalt immers heffing. Dat is de filosofie van die heffing. Degenen die de inspanning hebben geleverd en nullozer zijn geworden, worden op een onbillijke manier behandeld. Zij worden gestraft voor hun inspanningen.

In het specifieke geval dat mij ter ore is gekomen, ging het aanvankelijk om een betaling van 8 tot 9 miljoen frank. Nadien bedroeg de aanslag niet minder dan 150 miljoen frank. Dat is compleet contra-productief. Op die manier wordt men ertoe aangezet om opnieuw bedrijfsafvalwater te gaan lozen. Men zal dus het statuut van nullozer opgeven. Dat kan toch echt niet de bedoeling zijn ? Het is duidelijk dat de heffing op de oppervlaktewaterverontreiniging in de praktijk haar doel voorbijschiet. Bovendien werkt ze concurrentievervalsend. Degenen die nullozer zijn, worden fiscaal benadeeld. Degenen die heffingsplichtig zijn en dus wel bedrijfsafvalwater lozen, moeten dat exorbitante bedrag niet betalen.

Wille

Volgens mij is er maar één manier om een eind te maken aan deze absurde situatie. Men moet de feitelijke nullozers niet belasten op basis van de minimumheffing conform artikel 35 ter van de wet van 1971, maar wel op basis van een gemiddelde van de heffingen van de laatste drie jaar voorafgaand aan het eerste jaar van de nullozing. Ik heb daarom trent een tekst die een wijziging inhoudt van de bepalingen van artikel 35 ter, paragraaf 4 van de wet van 1971. Het lijkt me logisch dat ik u dat voorstel bezorg zodat u dat eens kunt bekijken. Op die manier kunnen we het huidige contraproductieve systeem zo snel wijzigen.

De voorzitter : Minister Dua heeft het woord.

Minister Vera Dua : Mijnheer Wille, volgens mij is er geen probleem als men aan een aantal voorwaarden voldoet. Ik heb die voorwaarden zopas opgesomd. Het probleem is natuurlijk dat die voorwaarden misschien zo streng zijn dat geen enkel bedrijf eraan kan voldoen, waardoor ze die zware heffing moeten betalen.

De heer Paul Wille : Men kiest voor een specifieke berekeningsmethode die in de logica ligt van de investeringen. De VMM verwerpt echter de visie die daar het gevolg van is. Daardoor ontstaat er in een aantal gevallen een vertienvoudiging van de aanslag. Degenen die in de logica van uw beleid treden, worden dus gestraft.

Minister Vera Dua : Er wordt nu een ontwerp van decreet opgesteld met betrekking tot de waterheffingen. Dit gebeurt onder meer om een wijziging van het Rio-besluit mogelijk te maken. Misschien is het voor u mogelijk om in het kader van dat ontwerp van decreet specifiek voor dit probleem een amendement op te stellen. Dat zou me ten zeerste interesseren.

De heer Paul Wille : Mevrouw de minister, ik zal dat zeker doen. Het verheugt me dat u op zo'n praktische manier denkt.

De voorzitter : De heer Matthijs heeft het woord.

De heer Erik Matthijs : Ik heb nog een informatieve vraag. Als men nullozer wordt, moet men de lozingsvergunning dus laten schrappen ?

Minister Vera Dua : Normaal gezien wel ja.

De heer Erik Matthijs : En als dat niet gebeurt ?

De heer Paul Wille : Mijnheer Matthijs, uw analyse is juist, maar hier gaat het er onder meer om dat men een rapport nodig heeft van een deskundige. Daar begint het probleem al.

Minister Vera Dua : Volgens mij zijn er ook wel bedrijven die zonder problemen overschakelen op nullozing. In de praktijk kunnen er soms wel problemen ontstaan. Voor die gevallen moet een wijziging van de bestaande strikte regeling mogelijk zijn. Men zou zich moeten baseren op de lozingen van de voorgaande jaren.

De heer Paul Wille : In de huidige toestand is de manier waarop het beleid in de praktijk wordt uitgevoerd in tegenstrijd met de eigenlijke bedoeling van de beleidsbepalingen.

Minister Vera Dua : Dat wijst er dus op dat er iets schort aan de wet.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Jos Bex tot de heer Patrick Dewael, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaams minister van Financiën, Begroting, Buitenlands Beleid en Europese Aangelegenheden, over de bevoegdheidsverdeling met betrekking tot duurzame ontwikkeling en een samenwerkingsakkoord terzake

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer Bex tot de heer Dewael, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaams minister van Financiën, Begroting, Buitenlands Beleid en Europese Aangelegenheden, over de bevoegdheidsverdeling met betrekking tot duurzame ontwikkeling en een samenwerkingsakkoord terzake.

Minister Dua zal in de plaats van minister-president Dewael antwoorden.

De heer Bex heeft het woord.

De heer Jos Bex : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, collega's, op 20 maart van vorig jaar gaf minister-president Dewael in antwoord op een interpellatie aan dat er een aangepaste bevoegdheidsverdeling moest komen inzake de aanpak van duurzame ontwikkeling. Hij zei toen ook dat dit bij voorkeur moest worden geregeld via een samenwerkingsakkoord. In de met redenen omklede motie die nadien werd goedgekeurd, werd aan de

Bex

Vlaamse regering gevraagd terzake zo snel mogelijk overleg met de federale overheid aan te vatten.

De Federale Raad voor Duurzame Ontwikkeling publiceert een driemaandelijks nieuwsbrief. Dit is een interessante barometer om na te gaan wat er ondertussen al daadwerkelijk is gebeurd. Bij het lezen van de nieuwsbrief heb ik een aantal zaken vastgesteld waaruit ik moet concluderen dat men nog niet echt op de goede weg is.

Zo lees ik bijvoorbeeld dat er een symposium zal plaatsvinden met diverse deelnemers. In de lijst van deelnemers is echter geen sprake van de gewestregeringen. Indien tijdens dat symposium alleen de federale bevoegdheden geëvalueerd worden, is er uiteraard geen probleem van vertegenwoordiging. Als we echter een coherent duurzaam beleid willen voeren, mag men bij een dergelijke overlegronde de gewesten niet over het hoofd zien. In ieder geval rijst de vraag in hoeverre federaal staatssecretaris Deleuze naar aanleiding van de briefwisseling met minister-president Dewael al dan niet reeds concrete handelingen heeft gesteld.

Ik kom nu bij een tweede vaststelling die ik heb gemaakt bij het lezen van de FRDO-nieuwsbrief. Er werd een advies aangenomen met betrekking tot de bestrijding van de verzuring en de troposferische ozon. Een deel van dat advies handelde over bevoegdheden van de gewesten. In de nieuwsbrief lezen we dat met de opmerkingen van de gewesten geen rekening werd gehouden. Wat is daarvoor de achterliggende motivering? Veronderstelt dit een eigen plan inzake duurzame ontwikkeling of werd de inbreng van de gewesten niet relevant geacht? Ik heb eigenlijk ook geen zicht op wat de gewesten precies als advies geformuleerd hebben.

Een derde vaststelling is dat diverse werkgroepen beleidsvoorbereidend werk leveren. We vinden echter nergens terug in welke mate de gewesten betrokken zijn bij het formuleren van die adviezen.

Mijn vierde en laatste opmerking heeft te maken met de met redenen omklede motie die destijds werd goedgekeurd. Voor wanneer plant de Vlaamse regering de totstandkoming van een samenwerkingsakkoord inzake duurzame ontwikkeling? Deelt de minister-president of deelt u onze mening dat een degelijk federaal plan inzake duurzame ontwikkeling moet worden gebouwd op twee pijlers: ten eerste de plannen van de gewesten, en ten tweede de federale inzichten met betrekking tot de eigen bevoegdheden? Als men al die verschillende

plannen naast elkaar legt, kan men na een evaluatie overgaan tot het geven van een aantal stimulansen.

De voorzitter : Minister Dua heeft het woord.

Minister Vera Dua : Mijnheer Bex, inzake het door u bedoelde symposium dat plaatsheeft op 14 juni van dit jaar, wordt in de FRDO-nieuwsbrief van maart 2001 zeer uitdrukkelijk gesteld dat het de bedoeling is om 'alle belanghebbenden actief bij het symposium en bij de voorbereiding ervan te betrekken'. De uitdrukkelijke vermelding dat 'naast de leden van de raad zeker ook vertegenwoordigers van de federale regering deelnemen' is enerzijds overbodig en anderzijds te beperkt.

Ik verklaar me nader. De samenstelling van de FRDO wordt wettelijk geregeld. Krachtens de wet is er in die raad sowieso een vertegenwoordiger van de federale regering aanwezig en is er ook een vertegenwoordiger van elk gewest en van elke gemeenschap lid van die raad. Wanneer derhalve in de aankondiging in de FRDO-nieuwsbrief vermeld wordt dat er vertegenwoordigers van de federale regering deelnemen, dan is dat eigenlijk overbodig. Ze zijn immers sowieso aanwezig aangezien ze zelf lid zijn van de FRDO. Als dat echter vermeld wordt, moet men eigenlijk ook vermelden dat er vertegenwoordigers van de gewestregeringen aanwezig zullen zijn. Zoals gezegd, is het enerzijds dus overbodig en anderzijds te beknopt.

Ik kan begrijpen dat men zich daaraan stoort, maar het is in ieder geval zo dat we zeer uitgebreid worden betrokken bij de voorbereiding van dat symposium. Ik vermoed dat men de desbetreffende bepaling gewoon heeft opgenomen om de aantrekkingskracht van het symposium te verhogen. Blijkbaar gaat men ervan uit dat de aantrekkingskracht van gewestministers kleiner is dan die van federale ministers.

Ik kan u in ieder geval geruststellen dat het Vlaams Gewest en ook allerlei andere betrokkenen – bijvoorbeeld NGO's – zeer nauw met elkaar samenwerken voor de voorbereiding, de vastlegging en de uitvoering van een gepast beleid inzake duurzame ontwikkeling. Duurzame ontwikkeling is uiteraard een thema dat niet alleen op federaal en op regionaal niveau belangrijk is. Het is ook een belangrijk thema voor de gemeenten en de provincies. Ook op Europees niveau is men daar uiteraard mee bezig.

Toen ik in maart vorig jaar naar aanleiding van een interpellatie onder meer ook de alertheid van het

Dua

Vlaams Gewest benadrukte, dan kan ik u in deze context ook meedelen dat de vertegenwoordiger van het Vlaams Gewest over deze bekommernis een gesprek heeft gevoerd met de voorzitter van de FRDO. Mijn kabinet werd hierover geïnformeerd. Uw bezorgdheid is immers ook onze bezorgdheid.

In de praktijk stel ik vast dat de samenwerking tussen de gewesten en de FRDO zeker niet wordt gekenmerkt door conflictsituaties of door een voortdurend onderzoek naar bevoegdheidsgrenzen of overschrijdingen. De samenwerking wordt veeleer gekenmerkt door een zeer sterke gezamenlijke interesse voor duurzame ontwikkeling.

Die samenwerking uit zich ook op het vlak van de jaarlijkse rapportering aan de Commissie voor Duurzame Ontwikkeling die ingesteld is bij de Verenigde Naties. Hier coördineren de federale diensten bevoegd voor Buitenlandse Zaken de Belgische rapportage die voorbereid wordt door het Federaal Planbureau en door alle diensten bevoegd voor Leefmilieu, waaronder dus ook de Vlaamse. Deze samenwerking is zeer nuttig en gebeurt op een collegiale en correcte manier. Het Vlaams Gewest levert in dit verband de nodige, en kennelijk gewaardeerde, bijdrage, en participeert samen met de federale instellingen aan de werkzaamheden van de Commissie voor Duurzame Ontwikkeling.

Omwille van allerlei internationale verplichtingen is men op federaal niveau bezig met gewestmateries. Doorgaans zijn het de gewesten die daarvoor het materiaal leveren. Als het federale niveau moet rapporteren over bijvoorbeeld luchtverontreiniging of afval, zijn het meestal Vlaamse ambtenaren die het materiaal leveren om dit te vertalen op internationaal niveau.

Men kan daar dan twee houdingen tegenover aannemen. Men kan zich gefrustreerd voelen omdat men op het federale niveau uitpakt met het Vlaamse werk. Mijn mening is echter dat die samenwerking zeer goed is en ook enthousiast verloopt. Op die manier slagen we erin om een degelijk rapport op te stellen dat internationaal wordt vertaald. Dat is de beste manier om ons internationaal imago wat op te poetsen. Na het recente rapport van Davos is dat misschien wel nodig.

Het federaal plan ter bestrijding van verzuring en troposferische ozon heeft enkel betrekking op de beleidslijnen en maatregelen die tot de federale bevoegdheden behoren. De gewesten beschikken im-

mers over eigen planningsinstrumenten op het gebied van leefmilieu en stellen bij het uitstippelen van hun beleid en het uitwerken van maatregelen hun zelfstandigheid tegenover de federale overheid en tegenover de andere gewesten terecht op prijs.

Het advies van de FRDO wijst terecht op de noodzakelijke samenhang tussen de verschillende beleidsniveaus. De FRDO wenst dat er inspanningen worden geleverd met het oog op een soort nationaal plan ter bestrijding van de luchtverontreiniging. Uiteraard kan de federale overheid in haar eentje het federale plan niet zonder meer omvormen in een nationaal plan. Indien er voor zo'n nationaal plan wordt geopteerd, moeten de gewestelijke en de federale overheid als gelijkwaardige partners aan dit project samenwerken. In Vlaanderen zou dan zeker ook het advies van de MINA-raad en de SERV worden gevraagd.

Ik wil in dit verband toch ook nog het volgende zeggen. Het federale plan stond al op de agenda van de Vlaamse regering. We hebben toen de beslissing genomen om aan staatssecretaris Deleuze voor Duurzame Ontwikkeling te laten weten dat alles wat strikt behoort tot de Vlaamse materies uit het plan moet verdwijnen. Ik verwijs naar de ozonkwestie. Op die manier is het uiteraard logisch dat in dat plan geen gewestelijke bevoegdheden zijn opgenomen.

We moeten gewoon een goed evenwicht vinden. Staatssecretaris Deleuze heeft zijn plan met federale bevoegdheden. Daarnaast is er dan het milieu-beleidsplan en de plannen die door de gewesten worden uitgewerkt. Die vormen samen een waaiervan planningsinstrumenten op het gebied van duurzame ontwikkeling. Ik geef toe dat het misschien wel aangewezen kan zijn om te proberen tot een coherent plan te komen waarin alle bevoegdheidsniveaus betrokken zijn. Als men dat doet, moet het natuurlijk wel voor iedereen duidelijk zijn dat de gewesten in dat plan een zeer grote inbreng hebben gehad.

De gewesten participeren uitgebreid in de werkzaamheden van een aantal werkgroepen binnen de FRDO. In het verleden was die participatie vrij beperkt, maar ik heb er sterk op aangedrongen dat de gewesten daar veel meer mee bezig moeten zijn. Dit is ondertussen gebeurd. De werkgroepen werden vlot samengesteld, ook de werking verloopt vrij soepel. Op die manier werden een aantal werkgroepen geselecteerd waar we zeer sterk bij betrokken zijn. Ik heb aan de ambtenaren gevraagd om daar een zeer actieve rol in te spelen. De agenda van de werkgroepen wordt trouwens dikwijls

Dua

bepaald door zaken die Vlaanderen aanbrengt. De werkzaamheden van de werkgroepen zijn vrij intensief en termijngebonden. Het is een gezamenlijke bekommernis om echt een verbetering en een vooruitgang te bewerkstelligen op het vlak van de duurzame ontwikkeling in al haar facetten. Verschillende van deze facetten vertonen gewestelijke raakvlakken.

Het samenwerkingsakkoord voor duurzame ontwikkeling dient per definitie een akkoord te zijn tussen de diverse gewesten en de federale overheid, daarom is het een samenwerkingsakkoord. Het akkoord dat als voorwerp formele afspraken zal dienen te bevatten over de procedure tot samenwerking, en waarschijnlijk ook een omschrijving van enerzijds de prioritaire en anderzijds de sterk verweven terreinen inzake samenwerking, kan pas een nuttig voorwerp hebben wanneer er meer duidelijkheid is over de verdere finaliteit van de hergroepering van de bevoegdheidspakketten. De huidige Vlaamse regering is daar volop mee bezig.

In afwachting van dit samenwerkingsakkoord adviseerde de Vlaamse administratie om sterk de voorrang te geven aan de uitwerking en de afsluiting van samenwerkingsakkoorden die een noodzakelijk en onlosmakelijk onderdeel vormen van de uitvoering van internationale en Europese verplichtingen.

We moeten ervoor zorgen dat er op termijn ook rond dit thema een samenwerkingsakkoord komt. Het Vlaams Parlement zal daar uiteraard bij betrokken worden, en zal natuurlijk ook zijn goedkeuring moeten uitspreken. Tot dan wordt er prioriteit gegeven aan de implementatie van internationale en Europese engagementen via samenwerkingsverbanden en -akkoorden.

De administratie heeft nu de opdracht gekregen om echt een inventaris te maken van de thema's waarrond samenwerkingsakkoorden nodig zijn. Er zijn een aantal zeer prangende zaken. Ik verwijs naar de Seveso-richtlijn en het samenwerkingsakkoord dat ondertussen al door het parlement is goedgekeurd. Men heeft een rangorde opgesteld. Dit thema zit daar ook in. Ik kan vragen om daar een hogere prioriteit aan te geven. Mijns inziens moeten we in de eerste plaats werken aan de zaken waarvoor een samenwerking wettelijk echt nodig is om een Europese richtlijn uit te voeren, maar dat neemt uiteraard niet weg dat ook dit aandacht moet krijgen.

De voorzitter : De heer Bex heeft het woord.

De heer Jos Bex : Mevrouw de minister, ik dank u voor uw uitvoerig antwoord. Het is zowel uw als onze bekommernis om uiteindelijk tot een efficiënt beleid van duurzame ontwikkeling te komen.

In dat verband moet ik toch wel zeggen dat de huidige situatie verwarrend is. Dat kan te maken hebben met het feit dat er met verschillende snelheden wordt gewerkt. Als ik het federale plan voor duurzame ontwikkeling bekijk, heb ik echt wel de indruk dat er heel wat zaken 'herkauwd' worden die hier reeds lang achter de rug zijn. Daarom pleit ik ervoor dat dit nauwlettend wordt opgevolgd.

We moeten uiteraard ook proberen om daar vanuit het Vlaams Gewest zeer nauw bij betrokken te zijn. Ik heb immers al gehoord dat het Vlaams Gewest niet op alle mogelijke overlegmomenten vertegenwoordigd is. Ik roep u dus op om dat extra in het oog te houden. Als de gewesten afwezig blijven in de discussie, kan men in de conclusies uiteraard moeilijk hun inbreng terugvinden.

Mevrouw de minister, ik blijf dit van nabij volgen. Ik hoop dat er zo vlug mogelijk met betrekking tot dit probleem een samenwerkingsakkoord wordt afgesloten, zodat er wat meer klaarheid komt.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van mevrouw Ann De Martelaer tot mevrouw Vera Dua, Vlaams minister van Leefmilieu en Landbouw, over de opvolgingscommissie Tessenderlo Chemie

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van mevrouw De Martelaer tot mevrouw Dua, Vlaams minister van Leefmilieu en Landbouw, over de opvolgingscommissie Tessenderlo Chemie.

Mevrouw De Martelaer heeft het woord.

Mevrouw Ann De Martelaer : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, collega's, op 27 september 1996 werd een overeenkomst gesloten tussen het Vlaams Gewest en vier drinkwatermaatschappijen. Krachtens deze overeenkomst kon de afvalwatercollector langs het Albertkanaal – de beruchte 'smeerpijp' – gebruikt worden voor drinkwatertransport en niet, zoals oorspronkelijk de bedoeling was, voor het transport van het afvalwater van

De Martelaer

Tessenderlo Chemie en andere bedrijven naar Antwerpen.

De milieuvergunning van het bedrijf was echter volledig afgestemd op de lozing van het afvalwater in de collector. Dat was overigens volledig ten onrechte, want niemand kon op dat moment zeggen of de collector ooit zou worden gebruikt. Hoe dan ook, het bedrijf kon de hele tijd aan soepele normen lozen in de Grote Laak en in de Winterbeek, dit in afwachting van de ingebruikneming van de collector. Om allerlei redenen werd die ingebruikneming telkens opnieuw uitgesteld. Uiteindelijk bleek dan dat Tessenderlo Chemie nooit zou worden aangesloten en dus een oppervlaktewaterlozer zou blijven. De milieuvergunning werd evenwel nooit aangepast aan de lozing in het oppervlaktewater.

Tegelijkertijd met de overdracht van de collector aan de drinkwatermaatschappijen besliste toenmalig minister van Leefmilieu Kelchtermans een permanente opvolgingscommissie op te richten. Die commissie is als volgt samengesteld. Er zijn afgevaardigden van het bedrijf zelf, onder meer de milieucoördinator. Er zijn afgevaardigden van de betrokken provincies, zijnde Antwerpen, Limburg en Vlaams-Brabant, en van de betrokken gemeenten, zijnde Laakdal, Tessenderlo, Kwaadmechelen, Westerlo en Diest. Voorts zijn er vertegenwoordigers van de milieuadministratie, namelijk van de afdeling Milieuvergunningen en de afdeling Water. Ten slotte is er ook nog een door het bedrijf aangewezen milieudeskundige in de discipline water.

De commissie is in de eerste plaats een informatiekanaal waarlangs Tessenderlo Chemie de resultaten moet meedelen van de kwaliteitsmetingen van het afvalwater en van de stand van zaken van het onderzoek naar technieken om het zoutgehalte in het afvalwater te reduceren. Een aanpassing van de milieuvergunning werd helaas niet expliciet in de taakstelling opgenomen en de commissie nam hier toe geen enkel initiatief. Zelfs een invulling geven aan het zogenaamde standstillprincipe dat door de Vlaamse regering met betrekking tot de afvalwaterlozingen van Tessenderlo Chemie werd gehanteerd, bleek een onhaalbare kaart.

De enorme zoutvrachten die door Tessenderlo Chemie worden geloosd, leggen een zware hypothek op de ecologische kwaliteit van de twee rivierbekkens die door de lozingen worden beïnvloed, namelijk het Nete- en het Demerbekken. Zo worden in de Grote Nete afwaarts van de monding

van de Grote Laak nergens de basiskwaliteitsnormen voor chloriden, sulfaten en geleidingsvermogen gehaald.

Uit een studie van het Studiecentrum voor Water in 1992 bleek dat de ontzilting van het afvalwater technisch wel mogelijk was, maar dat dit financieel-economisch onhaalbaar was voor het bedrijf. Een updating van deze studie in 1997 kwam tot dezelfde conclusie. Ondertussen zijn we echter weer vier jaar verder. Bovendien werd het BBT-kenniscentrum van de VITO nog niet aangezocht om rond het afvalwater een studie uit te voeren inzake beste beschikbare technieken.

De gehalten aan zware metalen in het afvalwater zijn de laatste jaren door verdere sanering van het afvalwater teruggebracht. Dit heeft echter geleid tot een verplaatsing van de verontreiniging naar het slib dat in slibbekkens wordt gestort, en zo voor een nieuw milieuprobleem zorgt. Bovendien zijn de waterbodems, de oevers en de overstromingsgebieden van de Laak, de Winterbeek en een deel van de Grote Nete nog steeds zwaar gecontamineerd met zware metalen en radium.

Mevrouw de minister, u hebt dit dossier 'geërfd' van de vorige minister. Hoe beoordeelt u de werking van de permanente opvolgingscommissie tot nu toe? Hoe ziet u de verdere evolutie van dit dossier?

De voorzitter : Minister Dua heeft het woord.

Minister Vera Dua : Mevrouw De Martelaer, dit is inderdaad geen gemakkelijk dossier, maar we moeten zeker en vast proberen om op termijn voor verbetering te zorgen. In de eerste plaats wil ik opmerken dat Tessenderlo Chemie wel degelijk beschikt over de vereiste vergunningen voor lozing in oppervlaktewater. Voor de parameter chloriden werd in de lozingsvergunning bepaald dat het gehalte aan chloriden niet meer mag bedragen dan 500 milligram per liter vanaf het moment van ingebruikneming van de collector voor nijverheidsafvalwater langsheen het Albertkanaal. Gelet op de bestemming voor drinkwatertransport die deze collector inmiddels heeft gekregen, is het duidelijk dat het in de lozingsvergunning opgenomen scenario van lozing in de collector voor nijverheidsafvalwater langsheen het Albertkanaal definitief is afgeschreven. We zijn momenteel wel aan het onderzoeken hoe we daar in de toekomst op juridisch vlak iets aan kunnen doen.

Overeenkomstig de milieuvergunning van 13 juli 1995 wordt het door Tessenderlo Chemie opge-

Dua

maakte milieurapport van de lozingssituatie jaarlijks voorgesteld aan de opvolgingscommissie en geëvalueerd door de betrokken diensten. De opvolgingscommissie werd ingesteld als ad-hoccommissie door de vorige minister van Leefmilieu, dit ingevolge zijn beslissing van 27 september 1996 tot de terbeschikkingstelling van de afvalwatercollector aan de drinkwatersector. De opvolgingscommissie werd opgericht 'met het oog op het informeren van de bevolking mede over de stand van zaken betreffende de toestand van de Laak en de Winterbeek'. Qua doelstelling is dat dus een vrij beperkte omschrijving.

In het milieuvergunningbesluit van 10 juli 1997 werd als bijkomende voorwaarde aan Tessenderlo Chemie opgelegd dat er een vijfjaarlijkse studie dient te gebeuren naar de technische haalbaarheid, met toepassing van BBT, tot verdere reductie van de parameters chloride, sulfaat en geleidbaarheid. In een reeds in 1992 uitgevoerd onderzoek naar de technische en financiële haalbaarheid van ontzilt water van het afvalwater werd besloten dat dit voor Tessenderlo Chemie economisch niet haalbaar was. Ook in een herevaluatie van dit onderzoek door bevoegde deskundigen werd dit besluit bevestigd.

In de vergadering van de opvolgingscommissie van 21 september 1999 werd door Tessenderlo Chemie aangegeven dat als referentie voor het standstill-principe de hoeveelheden chloriden worden genomen die werden geloosd in 1996, in casu 43 ton chloriden per uur. Dit was duidelijk niet het standpunt van alle betrokkenen rond de tafel. Als dusdanig vormt het een belangrijk knelpunt in die opvolgingscommissie.

Algemeen kan men zeggen dat de opvolgingscommissie tot op heden veeleer fungeerde als een soort platform voor de uitwisseling van informatie zonder dat dit tot concrete beslissingen heeft geleid. De voorbije twee jaar heeft deze commissie een relatief slapend bestaan geleid. Een evaluatie van de opdracht van de commissie dringt zich duidelijk op. Hierbij zullen we zowel de samenstelling als de taakstelling bekijken.

Teneinde de milieuknelpunten in verband met het dossier Tessenderlo Chemie duidelijk in kaart te brengen en de werking van de opvolgingscommissie te evalueren, heb ik begin maart beslist om een ambtelijke werkgroep op te richten waarvan naast een vertegenwoordiger van mijn kabinet ook vertegenwoordigers van de OVAM, de VMM en Aminoal deel uitmaken. Voor Aminoal gaat het om de cel

MER en om de afdelingen Milieuvergunningen, Milieu-inspectie en Water. Die werkgroep zal de opvolgingscommissie voorbereiden en begeleiden in het kader van de milieuvergunning. Hij zal de knelpunten analyseren en opvolgen die buiten het bestek van de opvolgingscommissie vallen, zoals de verontreiniging van de bodem en het grondwater. Hij zal bovendien de vervuilingproblematiek van Tessenderlo Chemie inpassen in het integraal waterbeheer. De mogelijke opdrachten zijn actualisatie van de taakstelling en samenstelling van de opvolgingscommissie, toetsing van de milieuvergunningnormen aan de basiskwaliteitsdoelstelling – ook inzake de waterbodembodemkwaliteit – en voorstellen tot aanpassing van de milieuvergunning, een voorstel van invulling van het standstillbeginsel, BBT-onderzoek naar de behandeling van het afvalwater van Tessenderlo Chemie en onderzoek naar bronmaatregelen tegen de vervuiling.

Het is de bedoeling dat er hard wordt gewerkt. De eerste twee vergaderingen van de werkgroep vonden plaats op 13 maart en op 17 april jongstleden. Er werd afgesproken om op basis van maandelijkse opvolgingsvergaderingen de vermelde opdrachten concreet in te vullen. Er zal uiteraard naar gestreefd worden om de werkzaamheden van de ambtelijke werkgroep en de opvolgingscommissie op elkaar af te stemmen nadat de werking van deze laatste geëvalueerd is en nadat ze eventueel een nieuwe samenstelling heeft gekregen.

In het kader van het actieprogramma 'Tussentijdse evaluatie van de vergunningssituatie van relevante bedrijven' van de afdeling Milieuvergunningen zal de lozingsituatie van Tessenderlo Chemie met toepassing van artikel 41 van Vlarem in 2001 opnieuw worden onderzocht. Uit dit onderzoek zal allicht een bijsturing van de lozingsvoorwaarden volgen overeenkomstig de procedure die is opgenomen in artikel 45 van de Vlarem.

De essentie is dat we een groep mensen die zeer nauw bij de zaak betrokken zijn, binnen de werkgroep serieus werk laten verrichten. Daaruit kunnen dan de nodige conclusies worden getrokken. Daarbij zullen we in het kader van het integraal waterbeheer zeker nagaan welke maatregelen er kunnen worden opgelegd. Dit zal ook mede op basis van de BBT-studie gebeuren. Op die manier zal er op relatief korte termijn duidelijkheid komen over de vraag hoe we die vergunning willen aanpassen.

De voorzitter : Mevrouw De Martelaer heeft het woord.

Mevrouw Ann De Martelaer : Mevrouw de minister, ik dank u voor uw antwoord. Als belangrijk aandachtspunt onthoud ik vooral dat u een slapende commissie wil activeren, en dat u daartoe de nodige stappen zult zetten.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

– *Het incident wordt gesloten om 10.52 uur.*
